

tjørndalen.

ankene vender tilbake til nåtida, til oppbruddets time som nærmer seg – oppbrudd fra vårvarm lyng og munter fuglesang, kaklende ryper og galende k. Det er å håpe at snøen bærer tilbake til sivilisasjonen, ellers blir turen basløs.

Vi befinner oss omtrent i hjertet av det 38 kvadratkilometer store fuglelingsområdet. Grensene for verneområdet er trukket gjennom toppunktet på Kjølhøgen og Blåbergan, videre over Knollen, Hallsjøfjellet, Lifjellet og til Kjølhøgen. Innenfor disse grenselinjene befinner seg et stykke skog som forhåpentligvis også for etterslekta kan bevares i opprinnelig form, som et fristed for mennesker og dyr.

Utløpeteturen blir lagt gjennom skaret like vest for Stor-Kjølhøgen. Her på 900 meters høyde er det store snømengder, men heldigvis fast og nok å gå på.

Etter å ha passert gjennom en trang dal, dreier vi vestover; kommer ut i et nytt landskap, og ser snart Ferens blanke vannspeil i det fjerne, denne turen fra øst.

Utløpetstigningen fra vinterlige høyder kan begynne – ned til vår med grønt og bar mark.

VEIN LOENG (1949), Stjørdal. Vitenskapelig konsulent ved Norsk voksenalderlagisk institutt i Trondheim. Har vært redaktør i "Fjellvandring".

...delva meandrerer gjennom de flate, vide dalpartiene.

SVEIN LOENG

Midtvinterstur til Schulz

Av VIGDIS HEIMLY

Fredag kveld. Jeg krøllet meg sammen i setet og gumlet i meg seigmenn som var innkjøpt på buss-stasjonen i Selbu. Bussen humpet seg ubønnhørlig oppover mot Tydal. Det var godt å nyte varmen inne så lenge som mulig. Jeg misunte de ståkende ungdommene som gikk av bussen. Kanskje skulle de møtes over en pizza og pils hos venner? Jeg stirret ut i det tomme mørket på utsiden av bussen og tenkte på hvor behagelig det kunne vært i sofakroken hjemme. Kunne denne bussturen bare vare litt lenger tenkte jeg og lukket øynene.

... men det gjorde den ikke. Vi ble lempet av på Aunet. Ut i svarte natta. Jeg startet letingen etter skismøringen. Den lå som vanlig ikke lett tilgjengelig. Murring fra min ledsager Øystein som mente at nå MÅTTE jeg lære meg å holde orden på tingene mine. Sukk!

Hodelykta lå heldigvis der den skulle, og etter litt om og men ble da skiene smurt også. På utsiden av bussen var ikke mørket så mørkt heller. Stjernene tittet frem høyt der oppe og jeg begynte å glede meg til kveldsturen.

Vi var fem gamle kjente som begynte å bevege oss nordover. Hovedmålet med turen var å komme til Schulzhytta lørdag kveld. Schulzhytta ligger innerst inne i Roltdalen med Sprøyten og Fongen som nære naboer. Det er langt til nærmeste vei, og det er et gode man bør sette pris på i disse tider. Få steder finner man fortsatt så mye fred og ro og uberørt natur som her inne.

Fjellsportgruppa i TT hadde sin årvisse midtvinterstur til Schulz denne helga. Hovedgjengen skulle gå via Græslhytta, men vi hadde lyst til å prøve oss på litt nye kanter. NTHI og AVHI har et godt utbygd koiennett i Trøndelagsfjella. En av disse koiene er Holmsåkoa, som ligger 5 km nord for Aunet i Tydal. Vi mente dette burde være et velegnet utgangspunkt for en tur over Ruten-/Fongenmassivet til Schulz.

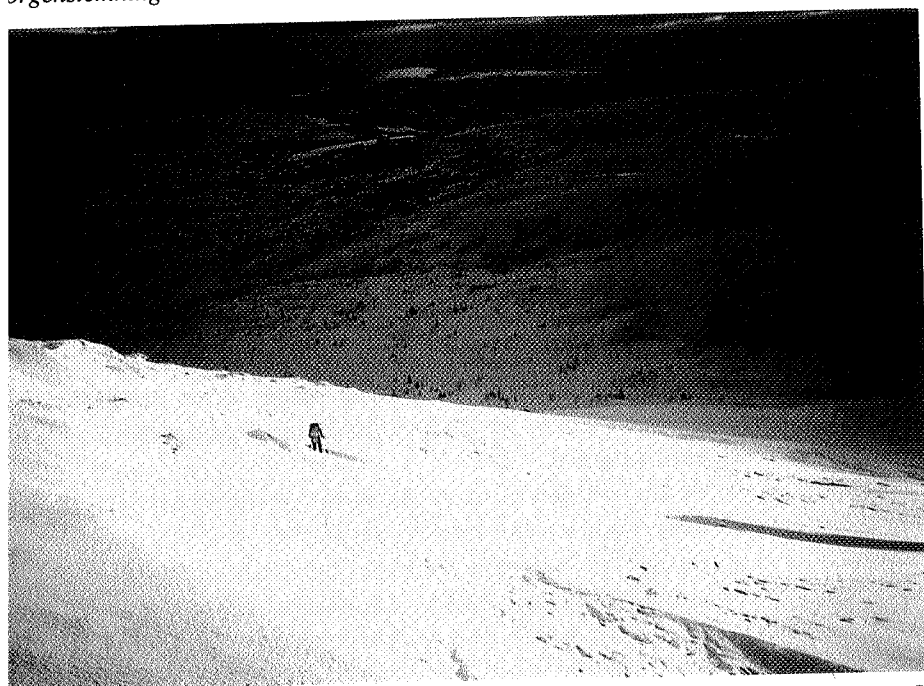
Været så i alle fall lovende ut: En søvnig måne lyste etterhvert opp landskapet rundt oss og vi kunne se Ruten i profil mot himmelen. Glemte var alle tanker om en varm sofakrok.

Holmsåkoa var et bra overnattingssted. Roomservice og fransk kjøkken var det jo dårlig med, men primusen fungerte og det var det vesentligste. Vi var så heldige å ha med oss en ekte fiskersønn i turfølget, og han bidro med kveldens hovedrett: Hjemmelagde fiskekarbonader! Dessverre var det nok tildels å "kaste perler for svin", for jeg tror nok det meste hadde gått ned på høykant uansett. Seigmennene fra Selbu levde ikke opp til sitt navn, og fylte dårlig opp i magesekken.

orgenstemning ved Holmsåkoia.

VIGDIS HEIMLY

Opp mot Tronshatten.

ØYSTEIN NYTRØ

Neste morgen hadde vi planlagt å starte tidlig, men slik gikk det ikke. Været var ikke strålende, og frokosten trakk ut i langdrag. Likevel var vi fortsatt svært optimistiske da vi startet i 10-tida.

Ruten-/Fongenmassivet består av fire topper som fra sør mot nord er: Ruten (1179), Tronshatten (1149), Fongskaftet (1298) og Fongen (1441). Traversen fra Ruten til Fongen er mulig både sommer og vinter. Siden toppene ligger ganske fritt til, er utsikten upåklagelig på godværsdager.

Mellom Ruten og Tronshatten ligger Fongskaftet (820). Vi diskuterte litt frem og tilbake om vi skulle gå direkte til Fongskaftet, og så ta en avstikker til Ruten, eller om vi skulle gå direkte på Ruten. Vi valgte det siste alternativet.

Vår optimisme var upåklagelig, men det skulle etterhvert vise seg at februar dagen ble for kort. Progresjonen var heller dårlig i begynnelsen. Som vanlig gikk alle bekkedalene på tvers av vår rute. Selv på en snøfattig vinter føltes det som om snøen lå meterdyp inne i krattskogen. Etterhvert ble heldigvis terrenget åpnere, og vi fulgte stykkevis også noen gamle skispor.

Oppe på Ruten møtte vi en del av gjengen som kom fra Græsli. Vi slo oss sammen og rastet nede i Fongskaftet. Sola hadde allerede da begynt å sige ned mot horisonten, og vi var bare fire som valgte å ta turen opp på Tronshatten. Formen var ikke helt på topp og jeg sneglet meg avgårde bakerst i følget. Skiene føltes usigelig bakglatte og jeg HATER bakglatte ski (I alle fall i bakken opp mot Tronshatten). Jeg kunne jo smøre, men det var ikke så veldig langt til toppen. Først nede i dalen på den andre sida var vel heller ikke egnet for smøring av typen lilla klister. Min kjære Øystein var allerede forsvunnet langt oppover bakken. Han hadde funnet frem kameraet og sto og nøt utsikten.

Det ble etterhvert til at jeg også ble mer og mer imponert over landskapet rundt meg og glemte skiene. Hvilken rolle spiller vel 5 min. fra eller til? De på toppen så i alle fall ikke ut til å lide noen nød da jeg kom opp. Gudsakene gikk ned på høykant mens de beundret den praktfulle solnedgangen. En eller annen mente at det nok hadde vært fint med en tur på Fongen, men tanken gikk raskt til kjøttgrytene på Schulz, så Fongskaftet og Fongen fikk ha månelys for seg selv denne kvelden.

500 høydemeter, ikke fullt så mange telemarksvinger, og knapt et eneste stavtak var det ned til vinterstakinga. Først var upåklagelig, og bakken alene hadde vært verd turen opp. "Mørket" var begynt å sige på. Vi skled avgårde mot Schulz mellom et spor med nysnø og en kald, klar vinterhimmel. Det gikk raskt unna i utforkjøringene. Lykken sto oss bi, og det var ingen bøyde bjørkekvister som satte snare for oss.

Vi kom frem akkurat i tide til middag. Et tyvetalls TTFere hadde ankommet før oss. Det var en liten tabbe at vi hadde med oss en del av middagsingrediensene, men dette ble brukt til 2. runde.

Sigen i beina etter dagens utskielser ruslet jeg opp i 2. etg., rullet ut

veeposen, skiftet og tok med det våte tøyet til tørkerommet. Der var det ktignok godt og varmt, men helt mørkt. Jeg kavet i mørket for å finne sbryteren: Resultatløs krafsing langs veggen. En annen av gjestene kom inn ed et par sokker i hånda. Lysbryteren? Hun så spørrende på meg som om hun ke helt trodde deg jeg sa. Så innså hun at jeg faktisk ikke skjønnte bedre, nilte litt, og sa at her var det nok ingen strøm. Det er i slike øyeblikk man øler seg mindre lur. Jeg ruslet for å hente hodelykta og fikk hengt opp tøyet ør middag.

Utpå kvelden hørte vi den umiskjennelige lyden av en scooter, og noen epresentanter for bygdas unge blod stakk innom. De holdt til på ei seter i ærheten og lurte på om det var "noe liv" på hytta. Vi var tydeligvis ikke ivlige nok, så de dro videre.

Planene for neste dag var klare. Vi skulle over Skarvan ned til Flornes. En gruppe på seks startet fra Schulz i grålysningen. Alpin start påsto vi og gned oss i øynene, men vårt sveitsiske turfølge mente nok at vi stod opp litt i eieneste laget for å komme med i den kategorien.

Været så ikke helt lovende ut med lett snø i lufta. Det gikk raskt innover mot Kvernfjellvatnet. Deretter gikk det tregere i bakkene opp mot Skarven. Sikten øle dårligere og dårligere og det ble oftere og oftere samling rundt kartet. Den ene etter den andre begynte å bli mumlende med hensyn til hvor vi befant oss. Skarven har fire hovedtopper, og vi hadde tenkt oss på den høyeste. Terrenget var ganske kupert, og med dårlig sikt var det vanskelig å avgjøre hva som er topp eller bare et lokalt maksimum. Store topper ble ved nærmere øyesyn ofte små hauger. Vi dreide vestover litt for tidlig og holdt på å havne ned en bakke på sørsida av en av toppene. Vi syntes det ble litt vel bratt ned til sadelen mellom to av toppene og fikk tatt oss inn igjen.

Så var det opp på en topp, ned, og opp igjen på en ny topp, som dessverre var for liten til å være "vår" topp. Sveitserne hadde høydemåler. På neste topp forkynte Richard 1180. En rask titt på kartet sa oss at hovedtoppen var på 1171. Høydemåleren var korrigert ved avmarsj fra Schulz, men ved ustabile lufttrykksforhold var den nok ikke helt pålitelig. Vi bestemte oss i alle fall for at den var pålitelig nok til at vi kunne si at vi hadde vært på Storskarven. Det var surt i høyden, og vi bestemte oss for å raste lenger ned. Vi fant ikke noe hyggelig, lunt sted, så rasten ble rett og slett der hvor Vassilia sa: "Hit, men ikke lenger!"

Føret var hardt og isete, så de øverste bakkene var ingen fornøyelse. I tåka var det også vanskelig å avgjøre hva som var nedoverbakke: Det hendte at skiene stoppet, mens resten av kroppen seilte fremover i tåkehavet. Ned mot Sonvatna var det bedre med snø, og innsatsviljen i telemarksvingene var på topp. Resultatet ble av og til en tryning med ansiktet først med påfølgende "trøkk" fra sekken slik at man nærmest ble sementert fast. Ingen sure miner av

den grunn. Vel nede på Sonvatna kom sola frem, og vi kunne se hvor vi hadde vært.

Fra Sonvatna valgte vi den raskeste veien langs scootertraseen mot Flornes. Noen stor naturopplevelse var motorveien ikke, men vi hadde knapt med tid og var glade for sporet. Nede på oppstillingsplassen var det parkert et 20-talls scootere. Vi kom dit samtidig med en trivelig kar med hundespenn. Han tilbød seg å ta med sekkene våre i bilen ned til hovedveien.

Langs skogsbilveien var skiføret heller dårlig. Øystein prøvde seg på ski ute i hogstfeltet, men med heller dårlig resultat: Ei åpen grøft kom i veien. Han hoppet etter beste evne, men nedslaget ble ikke helt bra. Den ene av hans gamle grå Åsnes brakk. Trist farvel med en god gammel turkamerat.

Vel nede ved Stjørdalselva skulle vi følge veien 1 km. østover og deretter passere elva med ei hengebru. Det vi ikke hadde regnet med var at veien var glasert med et tynt melislag av snø på. Det var umulig å gå på beina og enda verre å gå på ski. Bambi på isen følte seg sikkert mer tilpass enn vi der vi vaklet avgårde. Det ble mange fall, men vi kom oss over elva 10 min før bussen skulle komme. Det var akkurat tidsnok til å fortære en pakke kjeks og restene av Roberts fiskekaker.

Det var blitt kveld igjen og vi stirret ut i mørket etter lysene på bussen. Kom den aldri? Hadde vi sett feil på ruta? Bussen sviktet ikke. Det kom faktisk to, men den første var full og kjørte forbi. På de andre var det godt med plass. Jeg fant frem den gode, varme genseren fra sekken, krøllet meg sammen i setet og lukket øynene....

VIGDIS HEIMLY (1959), Trondheim. Siv.ing. Aktivt medlem av Fjellsport-gruppa i TT siden 1982. Sitter i TTs turkomite.

